

UNIUNEA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUNEA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrația și se plătesc: un gir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Iarăș organizația

— Institutul internațional de agricultură din Roma —

de GAVRIL TODICA

Dintre marile organizații de azi ar trebui să amintim câteva, precum: Uniunea postală universală; câteva societăți mari de navigație; câteva întreprinderi mari din America; mătăsările dela Lyon și altele. Dar nu e locul lor potrivit tocmai în coloanele de frunte ale acestei foi populare. De aceea mă mărginesc numai la o organizare care ar avea — între altele — și scopul de a împedea foametea într-o parte sau alta a pământului.

Acu-s vr'o douăzeci de ani, un tânăr American, cu numele *Lubin*, se afla în Roma. S'a cerut în audiență la Rege. Acesta, având mult lucru, i-a înouviințat o ascultare de cincisprezece minute. *Lubin* a intrat, s'a pus la discuție cu Regele, și din cincisprezece minute s'au făcut două ore, până s'a terminat audiența.

S'a întâmplat până atunci, că în multe părți, chiar și ale Italiei, se ivia foametea. Discuția lui *Lubin* cu regele Italiei, în audiența amintită, și altele ce au urmat, avea ca temă tocmai foametea și combaterea ei. Pe tot rotogolul pământului se fac destule cereale, ca oamenii să le ajungă deplin. Pământul e bun și hrănitor, numai oamenii sunt întunecați la minte și răi la inimă, adecă răi și proști. Dacă e secetă, să zicem în Italia, nu urmează ca în același timp să fie secetă și în America de nord. Ori dacă în România, Polonia, Rusia, Germania sunt ploii și revărsări de ape, nu urmează ca în același timp să fie ploii cu inundații și în Canada. Ori dacă în America de nord nu se fac cereale destule, în careva an, din careva pricină, — nu urmează să nu se facă în America de sud, ori în Australia.

Plecând dela fapte de aceste generale, *Lubin* a propus regelui Italiei, să se înființeze în Roma un Institut de agricultură, la care să adereze (să fie părtașe) toate statele de pe pământ. Să fie, adecă un Institut internațional. În acest așezământ să se țină evidentă (însemnare) despre toate cantitățile de cereale, ce se găsesc în toate țările.

Să se publice, lună de lună, în care țară câte cereale se găsesc. Să se dea indemnuri de a se face pretutindeni în-sămânțări la vreme și îndestulitoare și de a se promova peste tot agricultura.

Regele Italiei a rămas foarte mulțămît de propunerea lui *Lubin* și încurând Institutul internațional de agricultură a luat ființă în Roma. Prin organizarea lui s'a ușurat foarte mult aprovizionarea cu cereale, în același timp putându-se înfrâna specula cu cereale, care se făcea în caz de foamete, tocmai pe spinarea celor mulți și lipsiți. O dovadă avem chiar în zilele aceste. Se știe că în multe părți ale României nu va fi cucuruz (porumb). Ei bine, prin speculații s'a ridicat numai decât la 100.000 lei vagonul de cucuruz, adecă la 230-lei ferdela (banița) de 30 litri. Din evidența Institutului din Roma, publicată în toate ziarele fruntașe de pe pământ, s'a stabilit, că mai ales în Argentina (America de sud), se găsește cucuruz berechet, numai să-l aducă cineva încoace. Indată s'au găsit negustori de aceștia. Poate nici n'au plecat bine din Argentina, cu vapoarele încărcate, când speculanții dela noi au și scoborit prețurile, la 90.000 lei vagonul.

Frica de cucuruzul străin, culesul cucuruzului nostru, cât de puțin, vor sili pe speculanți să nu urce prețurile până la uzurărie.

Vor întreba mulți, că atunci ce folosește truda plugarului, dacă nu capătă prețuri bune după bucatele lui? Iar el toate lucrurile trebuie să le plătească scump!

Întrebarea e îndreptățită și voi răspunde mai pe larg în foaia aceasta. Deocamdată stăruim numai asupra faptului, că prin înființarea și organizarea Institutului internațional de agricultură din Roma s'a ușurat mult combaterea foametei și a speculației prețurilor pentru cereale.

Prin organizare potrivită ni-se ușurează traiul.

Inalt Prea Sfințitul dela Oradea mare printre credincioși

Inalt Preasfinția Sa Episcopul unit al Orăzii mari, Dr. Valeriu Traian Frentiu, a binevoit să sfințească în ziua de 16 Septemvrie biserica română unită din comuna Nădlac, jud. Arad.

După săvârșirea sfințirii, care s'a făcut în mijlocul unor înălțătoare serbări, în reînnoțarea la reședința episcopală I. P. Sf. Sa a trecut și prin comuna noastră Șeitin, dorind să-și vadă și binecuvinteze și turma din această comună fruntașă. Intrând în comună, blând și umilit ca păstorul cel bun, care și sufletul și-l pune pentru oi, am simțit toți adâncă durere că nu am fost pregătiți mai bine de primire față de acest mare și bun Păstor, deoarece abia cu puțin mai înainte am luat cunoștință de sosirea Lui.

Sosirea Excelenței Sale în mijlocul nostru a fost o mare mângăere pentru toată turma credincioșilor, văzând pe trimisul Domnului și auzind glasul lui vestitor de adevăr. Căci în satele noastre, auzim multe glasuri, cari ne cheamă zicându-ne: „veniți că aici e Hristos“, precum și Domnul a prorocit, că mulți vor veni în numele meu. Dar noi nu le credem, nici îi ascultăm pentru că știm că alt temei al adevărului nu poate pune nime, decât pe care l-a pus Domnul Hristos și care este Petru și urmașul său, Sfințul Părinte Papa dela Roma, păstorul întregii turme. Pentru aceea ne-am mângaiat și bucurat toți văzându-l în mijlocul nostru pe adevăratul păstor și am cunoscut glasul Lui și îl urmăm.

Îi mulțămim din suflet pentru iubirea care ne-a arătat-o, cercetându-ne, și rugăm pe bunul Dumnezeu să-l țină într-o sănătate și pe mai departe, ca să poată veni iarăși în mijlocul nostru, să ne sfințească și nouă biserica pe care acum o gătim pentru acest mare praznic. Întru mulți ani Stăpâne!

Ștefan Băcican iunior,
bibliotecarul Reuniunii Sf. Maria

Misiuni sfinte în Doștat

Zilele de 7, 8, 9 și 10 Septemvrie au fost, pentru locuitorii comunei Doștat și ai satelor din jur, zile de mare înălțare sufletească. Glasul plin de micre și adevăr al misionarului Dr. I. Bălan, canonic în Blaj i-a făcut să-și uite de necazurile acestei vieți și să-și poarte gândurile pe plaiurile viitoarei fericiiri.

Pregătiți cu săptămâni înainte de părintele lor sufletesc On. Virgil Stanciu, la sunetul săltațel și vesel al clopotelor — fie în vremea târzielnicele vecernii, fie a utreniilor timpurii — sătenii în haine de sarbătoare, cu fețele blânde și smerite, se îndreptau spre biserică, să-și adape sufletele dornice de liniște și pace cu »apa vie«, moștenită dela Acela, care a fost și este: Împăratul păcii.

Și, în tăcerea sfântă a lăcașului divin, glasul profetului, dus pe aripi de tămâie binemiroitoare, picura în sufletele chinuite de gerul vieții balzamal binefăcător al învățaturii lui Hristos.

Sub patrafirul alor șapte preoți (Dr. I. Bălan, Blaj și onorații: Virgil Stanciu, Doștat; Ioan Neagu, Drașov; Victor Stoica, Spring; Constantin Tatu, Sângătin; Ioan Cismaș, Boz; Niculae David, Presaca) se plecară sute și sute de capete. Bătrâni încovoiați sub povara vieții, bărbați, femei în floare; flăcăi și fete plini de focul tinereții, copii în ai căror ochi străluce nevinovăția, trecură prin focul curățitor de păcate și primiră trupul dătător de viață al Mielului lui Dumnezeu.

În dimineața zilei de 10 Septembrie, după cuvântul de încheiere, rostit de Rvs. Dr. I. Bălan și cel de mulțumită ținut de On. Virgil Stanciu, sătenii cu mângâierea în suflete s'au împrăștiat la munca pentru câștigarea pâinii. Aduceau mulțumită lui Dumnezeu și laude misionarului, care îi făcuse să trăiască în gândul lor, în lumi cu îngeri și cu sfinți, departe de această »vale a plângerii«.

Virgil Stanciu,
teolog

Dela „Astra“ culturală

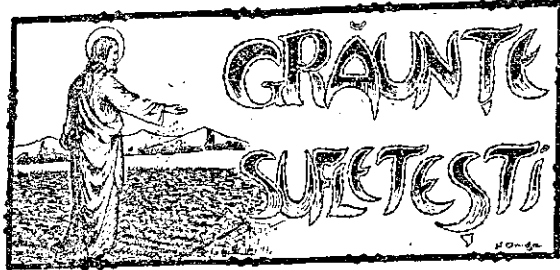
Premierea învățătorilor cari au ținut cursuri de analfebeți. — Numele celor mai harnici laminători ai neștiutorilor de carte.

Ca și în ceilalți ani așa și acum s'a gândit „Astra“ culturală să răsplătească pe aceia, cari contribue la răspândirea luminii pe sate.

Iată numele acelora, cari au fost premiați din partea „Astrei“ pentru cursurile reușite de analfebeți:

1. George Popa, inv. în comuna Bârsău, jud. Hunedoara; Andrei Szabó inv. dir. în Vișeu de mijloc. 3. Sever Silca, inv. la școala de ucenici, Sibiu; 4. Petru Popa, inv. în Senercuș, jud. Târnava mică; 5. Ioan Oancea, inv. Zdrați; 6. Ioan Georgescu, inv. dir. Vurpăr; 7. Ilie Stavu, inv. Vurpăr; 8. Maria Sârcea, inv. Vurpăr; 9. Elisaveta Toader, inv. Vurpăr; 10. Ștefan Mureșan, inv. dir. Richișul; 11. George Ludu, inv. dir. Tâlmaci-Firma; 12. P. Utan inv. dir. Vad, jud. Maramureș; 13. P. Codrea, inv. Vad, jud. Maramureș; 14. Iuliu Todoran, inv. Bia; 15. Maria Pușcaș, inv. Bia; 16. Vasile Nosa, inv. Hida; 17. Ionel Turcu, inv. Hida; 18. Lia Moldovan, inv. Hida; 19. I. Șandru, pretor și președ. desp. Ozun; 20. Gavrilescu, notarul comunei Ozun; 21. I. Molnar, inv. în comuna Ozun.

Învățătorii basarabeni, din despărțământul Cetatea Albă premiați de „Astra“ în anul acesta: 1. Emil Baidan din Bairamea; 2. Mihălache Popa din Caira; 3. Neonila Isaico din Caira; 4. Gh. Nistor din Olănești; 5. Nicadru Arpentie din Olănești; 6. G. Tușanu din Volintiri; 7. Mihail Valev din Dunăreanca; 8. C. Constantinescu din Iserlia; 9. Ion Opreșanu din Deleni; 10. P. Beduhovschi din Hagider; 11. D. Iacobici din Săraria; 12. Grigore Ierimicioi din Săraria; 13. Dumitru Tănăsescu din Săraria; 14. Gh. Corgoja din Volintiri; 15. Mihail Bancov din Nicolaenii Noi.

Din viața vechilor creștini Sfântul Petru la Roma

În acest oraș atât de minunat, în această capitală a lumii a venit și s'a așezat apostolul Petru la anul 52 după Hristos, după ce-l scăpase îngerul Domnului din temnița din Ierusalim, ca să propovăduiască învățăturile Stăpânului său și să întoarcă la o viață mai cinstită și mai omenească pe Romanii păgâni și pe celelalte popoare cari trăiau în această mare și nesfârșită împărăție. El împlinia porunca învățătorului său, care-i spusese, atât lui cât și celorlalți apostoli: „Mergând, învățați toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt“.

Bine știa el, că vine asemenea mielului între lupi, asemenea porumbelului între pasărilor răpitoare, pentru că Mântuitorul le-a spus înainte „că în lume scârbe veți avea“; și cu toate acestea a venit, pentru că același Mântuitor a adus numai decât, „îndrăzniți însă, eu am biruit lumea“. În mijlocul acestor lupi și acestor paseri răpitoare el sosește, în mână cu un băț, cea dintâi bătă de arhieru pe care a văzut-o lumea, și își găsește nu peste mult cortel la un domn de seamă, sfetnic al împăratului, cu numele Pudens.

Sosit la Roma, sfântul Petru începe numai decât să propovăduiască evanghelia lui Isus și nu peste mult găzduitorul său Pudens se și încreștinează, botezându-se împreună cu soția sa Priscilla și cu cei patru copii ai lor. Din casa lui Pudens sfântul Petru face casă de rugăciune, în care se adună toți cei încreștinați de el.

Auzind sfântul Pavel despre isprăvile minunate ale tovarășului său Petru, vine la Roma și propovăduiește și el învățăturile Domnului, așa că în doi ani ei întorc la creștinism câteva mii de păgâni și de jidovi, cari se și botează și trăiesc după noua lege a lui Isus.

Arderea Romei

Creștinii se înmulțeau din zi în zi. Învățăturile minunate ale Mântuitorului se răspândeau cu iuteala fulgerului în capitala lumii. Sămânța, aruncată de apostoli, a căzut în pământ bun și aducea rod îmbelșugat.

Satana însă, se vede, că iute a început să pismuiască noua sămânătură. Bine vedea că aceasta o să-i pună capul; că se împlinește prorocia spusă de însuși Dumnezeu când a pedepsit pe șarpe în raiu: „Vrăjmășie voiu pune între tine și între muliere, și între sămânța ta și între sămânța ei. Acela va păzi capul tău și tu vei păzi călcăiul ei“ (Cartea Facerii, 3, 15). A făcut deci tot ce i-a stat în putință, ca legea cea nonă să nu se mai răspândească, și lumea să rămână în vechea stricăciune.

În anul 54 după nașterea Domnului ajunge adecă împărat al Romei Nero, având încă abia 17 ani. Fiind numai băiat, la începutul domniei frânele guvernării le ținea în mână mamă-sa, Agrippina, care delăturase dela domnie pe Britanicus, fiul legiuit al fostului împărat Claudius. Nero, temându-se, nu cumva Britanicus să ajungă împărat în locul lui, l-a otrăvit. Apoi, bănuind că mamă-sa vrea să-l delature dela domnie, se dădu ordin să li omoare. Nu peste mult se urî și de soția sa legiuită

Octavia, îndrăgindu-se de soția unui înalt funcționar, de frumoasa Poppea. Aceasta din urmă unei într-una împotriva Octaviei, până ce Nero dădu poruncă, să fie omorită, iar capul să fie adus Poppeei. Tot în forma aceasta se scapă și de învățătorul său, marele filozof Seneca.

Unde-i trebuia satanei o unealtă mai bună decât acest împărat nebun? Și satana se și folosi de el, ca să nimicească noua sămânătură a creștinismului.

Acest Nero se mai ținea și poet și cântăreț. Nu se prea ocupa de grijile domniei, ci toată ziua cânta și scria poezii. Gândul lui era să-l întrecă pe cel mai mare poet al lumii, pe Homer, tatăl tuturor poezilor. Homer descriesese adecă arderea cetății Troia, și încă așa de minunat, cum nu s'a mai pomenit de când e lumea. Nero se gândea, să-l întrecă pe Homer. Dar, ca să poată descrie arderea unei cetăți, trebuia să vadă cu ochii o astfel de nenorocire, și în anul 64 dădu poruncă, să aprindă cetatea. În câteva ceasuri focul cuprinsese o parte a orașului, tocmai lângă cirul cel mare. Un vânt năpraznic se porni și Roma cea frumoasă, împărăteasa cetăților, ajunsese pradă focului, cu atât mai ales, că cele mai multe zidiri erau de iemn.

Își poate închipui oricine, ce groază a stăpânit atunci în cetate. Păgânii blăstămau și injurau pe zeii lor, cari se dovediseră neputincioși în fața primejdiei, pe când creștinii se adunară în cetate, și în frunte cu cei doi apostoli, re rugară: „Miserere Christus“ „îndură-te Hristoase!“ Șapte zile și șapte nopți nu s'a văzut nici lumina soarelui nici a lunii și a stelelor. Fumul cel gros se așezaze, asemenea unui nor, asupra nefericitei cetăți, din care arseră zece părți sau circumscripții, și numai patru mai rămăseseră.

Poporul începu a se răscula, cu atât mai ales că toată lumea povestea pe sub ascuns că cetatea a fost aprinsă din poruncă mai înaltă. Văzând răscoala poporului, Nero făgăduiește că va zidi o cetate nouă, mult mai frumoasă decât cea dintâi, iar pentru mulcomirea foamei începe să împărțească bucate poporului.

Până să se înceapă însă rezidirea cetății, poporul rămăsese foarte amărit și turburat, mai cu seamă împotriva Jidovilor, cari locuiau dincolo de râul Tibului și a căror parte de oraș rămăsese din întâmplare neatinsă de foc. Nero, bucuros că are pe cine pune vina, dădu poruncă, să fie prinși toți Jidovii și întrucât s'ar afla vinovați, să fie omorâți. Mulți Jidovi periră atunci nevinovați, fiind omorâți între chinurile cele mai groaznice.

Dar dela o vreme ei începură a pune vina pe creștini, doar bine știau că Romanii îi socoteau pe creștini drept o sectă jidovească. Poporului roman îi trebuia un țap ispășitor, și cel mai bun țap ispășitor se părea a fi creștinii. Nero se bucura mai mult, cel puțin nu-i mai băga de vină nimenea, că a aprins cetatea. Astfel nu e mirare că poporul fără de lucru, căruia funcționarii și soldații îi băgaseră în cap că creștinii au aprins cetatea Romei, striga din răspuțeri pe străzile pline de cărbuni ale Romei: „La moarte cu creștinii! Creștinii la lei, la lei!“ Că Nero se îngrijise ca cetățenii Romei să aibă în vremea aceasta numai pâne ci și jocuri de circ, și adusesse tot felul de animale sălbatice pentru jocuri: din Azia elefanți și tigri, din râul Nilului crocodili și ipopotami (cai de apă), din jurul munților Atlas lei, din munții Pireneilor lupi și urși, din Germania bivoli și tauri.

Aceste animale sălbatice sbierau, urlau și se vâlcăreau, pentru că erau anume flămânzite, ca să poată ca mâne sfârtica și mânca mai cu poftă pe creștini. A doua zi însă erau

liniștite, pentru că se nutriseră cu cărnurile alor sute de creștini, bărbați, femei și copii.

Aceasta a fost cea dintâie prigoană a creștinilor, căreia i-au urmat altele și altele tot mai crude și mai îngrozitoare.

Trei sute de ani au ținut aceste prigo-niri, trei sute de ani, cu puține întreruperi. Suferințele creștinilor întrec orice margine, orice închipuire. Biserica noastră descrie suferințele lor în stihirile din Dumineca tuturor sfinților, cântând: „Cu fiarele luptându-se, cu sabia ucizându-se, cu unghii sgârbiindu-se, mâ-nile tăindu-li-se, și munciți fiind tarii martiri, și cu foc material fără de milă fiind arși și pătrunși, și încheieturile tăindu-li-se, au răb-dat preatare, încetarea ce va să fie înainte văzându-o, și cununile cele nevestezite și mări-rea lui Hristos“.

Câteva dintre aceste suferinți le vom descrie în numerii viitori.

Iuliu Maier.

Fabrici în mijlocul mării

În apa mării este foarte mult pește, care nu poate să fie prins de pescari, din cauza că nu se poate prepara acolo unde e prins, ci trebuie adus la fabricile de pe uscat. Și până ajunge acolo, trece vreme prea multă și se strică.

Pentru a se înlătura acest neajuns, englezii au făcut fabrici pe vapoare, cari pot să lucreze chiar acolo unde se prinde peștele. Vaporul are toate mașinăriile de lipsă și pescarii îndată ce au prins peștele, îl duc pe vapor unde se prepară. Acestea fabrici pot prepara, într'un ceas până la 2000 de scrumbii.

Acestea fabrici prepară untura de pește într'un fel de margarină tot atât de bună ca și untul. Chiar și pieile peștilor încă pot să fie pregătite pentru feliurite întrebuințări. Iar rămășițele, cari până acum erau aruncate, încă se pot prelucra și se pot pregăti din ele diferite lucruri.

Peștele preparat și păstrat proaspăt în pivnițele de pe vapor, numai decât este trimis pe toate piețele de pe uscat.

Ce mai e nou în politică?

DI Vintilă se ține tare, dar e sgâțâit cu putere din toate părțile — DI Maniu e hotărît s'o scoată la căpătâi în toamna asta — Averscanii nu mai vorbesc de putere, ci recunosc, de voie de nevoie, că numai național-tărăniștii pot urma la guvern după liberali

Cu cât ne infundăm mai mult în toamnă, cu atâta apele politice se tulbură mai tare. Pe zi ce merge, încordarea dintre partidul dela guvern și între celea din opoziție, crește și se înveninează!

Lupta se dă, ca totdeauna de zece ani încoace, în jurul puterii. Opoziția spune, că azi, mai mult ca oricând, guvernul d-lui Vintilă trebuie să-și ia rămas bun dela cârmă și să facă loc altora, cari se vor pricepe să-o poarte mai bine. Țara nu mai poate răzbi poverile și greutateile. Oamenii ajung la sapă de lemn. Ne omoară furtașagurile și hoțiile, ne pun bine slujbații netrebniți și fără de Dumnezeu. Să vină alți cârmaci, să facă rând.

Așa spun partidele din opoziție și așa spune toată suflarea, care nu este în tabăra d-lui Vintilă. Însă șeful liberalilor se ține bine în scaunul de barșon din palatul ministerului și zice: *ba!* Eu vreau să rămân, că împrumutul nu-i făcut încă și apoi nimenia nu e în stare să conducă țara ca mine.

Și precum zice d. Vintilă, așa și face. Se apropie 15 Octomvrie, când trebuie să se deschidă Parlamentul. Se apropie timpul, când trebuie să se alcătuiască bugetul pe anul pe viitor. Și toate acestea d. Vintilă

le așteaptă cu fața senină, ceeace însemnează că nici nu se gândește să lase altora locul. Ba cică a dat poruncă să se facă toate pregătirile și de parlament și de buget.

Național-tărăniștii zic însă: acum, ori nici odată!

Că ce face și ce gândește d. Vintilă Brătianu, am văzut. Pare însă că își face socoteala fără crâșmar. Căci e ușor a zice: *nu mă dau*, când atâția zic: *dă-te jos!*

Gazetele dela București aduc știrca, că d. Maniu este hotărît să înceapă cea mai inversunată luptă de răstunare în po-triva d-lui Vintilă Brătianu. Mai mult, d. Vaida-Voevod, după d. Maniu cel dintâi dintre conducătorii partidului național-tărănesc, a publicat de curând un cuvânt de lămurire a stărilor politice, în care spune:

— Noi stăm gata și ce-o zice d. Maniu, aia facem!

Acest cuvânt este foarte greu și cuprinde cea mai neîmplăzită amenințare la adresa guvernului liberal. Însemnează, că național-tărăniștii sunt la: *care pe care!*

Hotărîrea de mai sus a conducătorilor partidului național-tărănesc, e întărită și de comunicatul sau înștiințarea dată de

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Cuvinte înțelepte

Cea mai mare înțelepciune
Ce ne trebuie'n viață,
E, să facem fapte bune
După-a Domnului povață.

Sămânța care se pune
În loc și timp potrivit
Va aduce roade bune
Plugarului chibzuit.

Munca dreaptă și cinstită
Ne aduce pe pământ:
O viață fericită
Și în Domnul crezământ.

Augustin Ilieșiu.

Inceputurile neamului românesc

Unde se arată și cum s'au încreștinat străbunii neamului nostru

De prin veacul al treilea, dela spărtura pe care au făcut-o Goții încoace, cu diumurile lor, curgând mereu noroade sălbatice pe poarta cea mare a șesului dunărean, și văzând Daco-Romanii (strămoșii noștri) că nu mai e chip de locuit pe locurile acestea așa de bântuite, încep să-și ridice turmele și ce brumă

le-a mai rămas și se retrag la deal din bătaia năvălirilor, până ce se adâncesc cu totul în adăpostul munților, unde frații de-ai lor sunt, încă dela începutul domniei romane, sălășluiți pe valea Oltului, pe valea Timișului și în Ardeal. Aici, în mândra îngrădire de codri și de stânci, își înfiripează, cu încetul, așezări nouă prin locurile mai ascunse, împărțindu-se unii cu turmele pe înălțimile plaiurilor, alții cu puțină semănătură pe luncile apelor, având țara deavalma și ducând laolaltă aceeași viață retrasă și neștiută de nimeni, pe care tot în părțile acestea au fost trăit-o și Agatirșii în vremile de demult. — Din când în când se ivește câte o nouă ceată de pribegi, izgoniți și ei din vetrele lor, de pe sub poalele munților, sau de prin câmpiile Moesiei. Ei aduc știri de ce barbari mai vântură țerile, vorbesc de vitejile împăraților, de puterea cea sfântă a Papei, care a domolit pe cumplitul Atila, biciul lui Dumnezeu, numai cu vraja cuvântului și l-a întors îndărăt dela porțile Romei, vorbesc de frumoasele învățături creștine, ca de un izvor de lumină mântuitoare, la care a-leargă să se adape neamurile pământului.

Unul din ei — un preot, un apostol desculț, scoate din sân un trătăj (bucvar) latinesc și prinde a ceti. Fața i-se înviorază, glasul se ridică din ce în ce mai cald și mai sonor, Cu multă luare-aminte ascultă păstorii vorbele lui Isus, pline de adâncă și limpede înțelepciune, minunile pe cari le-a făcut, și cât de

mult a iubit el pe oameni, și cum a pățimit și s'a jertfit pentru mântuirea lor... În liniștea măreață a munților, pe înălțimile acestea luminoase — departe de pământ, aproape de cer — sufletele celor cari au trecut prin atâtea dureri sorb însetate credința cea dătătoare de putere. O cruce de lemn, înfiptă la gura unei peșteri, înseamnă pragul unei biserici. Zile de sărbătoare se aprind ca niște candelă în întunerecul timpului; tot mai în larg răsună toaca, tot mai mulți cuvioși îi aud chemarea.

Și alte cete de frați mai vin, și preoți mai vin de prin ținuturile căzute sub aspra stăpânire a Bulgarilor. Sate se înighebează pe văi bătute de soare și sietnici se aleg din scoboritorii vechilor viteji, din cei mai bătrâni, din cei mai cuprinși.

Astfel, pe când afară, în largul câmpului, din ciocnirea celor două lumi a Barbarilor și a Romanilor — și din amestecul de sânge al atâtor neamuri, răsar popoare nouă și state nouă se încheagă pe sfărâmurile vechilor alcătuirii, aici în taințele Carpaților, pe sub poalele codrilor ocrotitori, frunțașii cneji îmbrăcați în zeghe și încălțați cu opinci, părinții voevozilor de mâine, adună sub povața lor, pălcurile de păstori risipite pe depărtările platurilor și, încetul cu încetul, urzesc și ei câte un început de țărișoară, la locuri mai cu îndemănare, pe deschizătura vreunei ape mai mari, așezând rânduiala între oameni, altar a-celească credințe, și străji pe la porțile munților.

Comitetul de direcție al partidului, în care, începutul luptei de răsturnare, se vestește astfel:

COMUNICAT

Comitetul de direcție al partidului național-țărănesc, întrunit în ziua de 28 crt. la București;

În urma expunerii d-lui Iuliu Maniu asupra situației politice;

Considerând situația extrem de gravă în care a fost adusă Țara prin prelungirea guvernării de față și necesitatea națională de a se înlătura fără amânare acest guvern;

A hotărât să pășească imediat la continuarea luptei pentru răsturnarea guvernului.

În vederea mobilizării cadrelor partidului din întreaga țară, se convoacă conferințe regionale la București, Cluj, Iași, Arad, Chișinău și Craiova, la cari vor lua parte delegații comitetului de direcție, pentru ca împreună cu toți membrii comitetelor județene să pună în aplicare programul de acțiune și să ia ultimele măsuri pentru pregătirea adunării reprezentanților tuturor comunelor din țară la București, menită să pună capăt guvernării actuale.

Primele conferințe regionale vor avea loc Duminecă în 7 Octomvrie.

Biroul partidului național-țărănesc a fost autorizat să fixeze data adunării dela București.

Vești și svonuri

Față cu celea de mai deal, umblă și alte svonuri. Zice că Inșiși liberalii (afară de d. Vintilă) sunt de părerea, că ei trebuie să plece dela putere și că nu pot să le urmeze alții decât național-țărăniștii. Ar dori însă (liberalii), să nu-i strângă d. Maniu prea tare cu ușa, ci să le lase răgaz să poată pleca în pace, că de plecat pleacă de bună voie. Și încă cel mai târziu în luna Noemvrie. Serbările dela 1 Decemvrie le va putea face d. Maniu, ca prim-ministru.

Și vremea trece, trec sutele de ani vânturând noroadele și schimbând fața lumii, numai crâmpelul acesta de neam, nebăgat în seamă, pierdut din vederea istoriei, rămâne statornic aici, și, în toată lungă-i întunecare de aproape o mie de ani, nimic nu se turbură, nimic nu se strică din alcătuirea firii lui; — cum a intrat, așa va ieși din munți: acelaș chip, aceeaș limbă, acelaș suflet.

A. Vlahuță.

Patria Română

Patria ne-a fost pământul
Unde ne-au trăit strămoșii,
Cei ce te-au bătut pe tine
Baiazide, la Rovine,
Și la Neajlov te făcură
Fără dinți, Sinane 'n gură.
Și punând dușmanii 'n juguri
Ei au frământat sub pluguri
Sângele Dumbravei Roșii.
Asta-i Patria Română
Unde-au vitejit strămoșii!

Patria ne e pământul
Celor ce suntem în viață,
Cei ce ne iubim frățeste
Ne dăm mâna românește.
Numai noi cu-acelaș nume,
Numai noi Români pe lume,
Tot cu-acelaș soartă dată

Ce zic Averescanii?

După alegerea dela Bistrița, averescanii s'au potolit foarte mult și azi nu mai strigă în gura mare că vin la guvern. Ba, un fruntaș averescan spunea mai ieri alaltăieri, vorbind cu un cunoscut al său:

— Azi e rândul lor (al național-țărăniștilor) să urmeze la cârmă. Ei au popularitate, cu ei sunt mulțimile. Și de-ar și veni odată, să vadă și ei ce-i aia putere. Guvernând vor slăbi și iar vom putea veni noi (adecă averescanii).

Așa vorbea fruntașul averescan, ceea ce însemnă, că nici ei nu mai văd altă puțință decât că, după liberali, vine d. Maniu.

Domnișorul Găetan a fost osândit la 8 ani temniță

Cetitorii noștri își aduc aminte de numele domnișorului Găetan Gheorghe dela București, care a încercat să omoare într-o noapte pe dna Leonida, cu care trăia în neleguire, pentru că să-i fure cei 749,000 lei pe cari îi avea acasă.

De vreo cinci zile Curtea cu jurați din București a tot ascultat martorii, iar jurații aflându-l vinovat de incercare de omor și furt, judecătorii l-au osândit la 8 ani temniță grea și la 1 leu despăgubire civilă.

Toată lumea a primit cu indostulire și mulțumire sufletească sentința adusă, fiind foarte potrivnică acestui hoțoman domnișor, care toată viața lui n'a lucrat nimica și trăia cu două doamne despărțite de bărbat, în neleguire, storcând bani când dela una când dela alta.

Banditul Bălan a murit

I-s'a împlinit și lui sorocul. A murit Sâmbătă, în 29 Septemvrie, de inveninare de sânge, în spitalul dela Făgăraș.

Știm cum a fost prins și cum a fost dus,

Suspînând cu toții-odată
Și-având toți o bucurie;
Asta-i Patria Română
Și ea sfântă să ne fie!

Patria ne o fi pământul
Unde ne-or trăi nepoții,
Și 'ntr-o mândră Românie
De-o vrea Cerul, în vecie,
S'or lupta să ne păzească
Limba, legea românească,
Și vor face tot mai mare
Tot ce românismul are:
Asta-i Patria cea dragă,
Și-i dăm Patriei române
Inima și viața 'ntreagă.

G. Coșbuc.

Cât valorează Vaticanul. Am arătat mai de multeori ce comori prețioase sunt adunate în palatul Papei dela Roma, care se numește Vatican. Toate popoarele lumii și toți împărații, regii și prezidenții de republici din lumea întreagă se întrec în a dărui an de an câte ceva mai marelui păstorilor. În cele 19 veacuri, de când conduc biserica urmașii sfântului Petru, aceste daruri s'au înmulțit atâta, încât, după socoata unor mari învățați și pricepători toate comorile Vaticanului valorează cam 5 mii de miliarde de lei. Numai biserica sfântului Petru e vrednică 220 miliarde de lei.

greu rănit, la Făgăraș, fierosul bandit, care în scurtă vreme săvârșise atâtea omoruri și ținea în groază de moarte patru județe. Doctorii l-au operat și s'au trudit să-l țină în viață, ca să-și poată descoperi toate faptele și răutățile. Însă, știința doftorească s'a dovedit mai slabă decât mâna sorții. Cu glonte jandarmului Savu Ion intrase în trupul lui Bălan și sâmburele morții, care i-a inveninat sângele și l-a ucis, după ce mai întâi îl ologise. Tălharul care n'a știut ce este mila și simțirea omenească, și-a dat duhul, pe rând, trăgând, între chinuri groaznice. Poate că așa a vrut Dumnezeu, ca cel care a stins atâtea vieți, să nu moară dintr'odată, ci îndelungat, simțind toate chinurile pe cari le-a pricinuit el altora. Și dându-i tot odată vreme destulă, ca să-i pară rău de răutățile săvârșite, ușurându-și sufletul.

După moarte capul lui Bălan a fost tăiat dela trup și trimis la București, la *institutul medico-legal*, ca doftorii cei mari să facă studii asupra lui.

S'a stins deci și Bălan, de moarte năpraznică, precum este soarta hoților și a ucigașilor. Oare ce simțiri vor avea, la această veste, bieții lui părinți, țărani munteni din părțile Bistriței, cărora fiul lor le-a pricinuit atâtea rușine și atâtea durere? Sărmanii de ei!

Morți cari nu putrezesc

Intr'un sat din Italia au fost desgropați mai mulți călugări, morți de 300 de ani, cari nici până astăzi n'au putrezit

În apropiere de marele oraș Milano din Italia, se găsește un sătuleț cu numele *Vigevano*. În mijlocul satului se înalță din vremi bătrâne o biserică foarte frumoasă, de zid, ridicată înainte cu sute de ani, în onoarea Sfântului Petre Martirul. În jurul bisericii, se afla cândva și o mănăstire de călugări, cari însă, cu timpul, s'au risipit și au perit. Dar poporul din comună și împrejurimi mai păstrează încă și astăzi amintiri de demult, când în mănăstirea dela Vigevano locuiau monahi cu viață sfântă cari făceau minuni. Vindecau bolnavi, opreau furtuni și scuteau poporul de multe rele și primejdii. Lumea s'a înrăutățit însă tot mai tare, călugării dela Vigevano n'au mai putut răzbi cu răii și cu hulitorii lui Dumnezeu, și s'au stins rând pe rând, până au dispărut toți.

De-atunci au trecut ani peste ani, zeci și sute, chiliile de mănăstire s'au dărâmat și ele, rămânând numai biserica cea mare din mijlocul comunei, care se poate vedea și astăzi.

Taina cripei bătrâne

În săptămânile trecute, preotul din Vigevano, Părintele Eugenio Piselli, s'a socotit că ar trebui făcute unele reparații la podeaua bisericii bătrâne, în care dintele vremii săpase urme prea adânci. A tocmit deci zidari și s'a apucat de lucru.

Ridicând pardoseala cea veche ca să o înlocuiască cu una nouă, lucrătorii și preotul care-i supraveghia, au bigat de seamă cu uimire, că dintr'un colț al bisericii, de sub pardoseală, pleacă la vale, spre adâncuri necunoscute, niște scări de piatră, mucegăite de ani și de veacuri.

Cu mare grijă și cu multă pietate, preotul Eugenio Piselli a coborât cu lucrătorii pe scările bătrâne și s'au trezit într'o criptă mare, chiar sub masa sfântului Prestol.

Cripta avea formă rotundă, cu boltituri grele, puternice, sub cari zăceau, înșirate frumos, alături, mai multe sicrie de brad, simple, sărăcăcioase. N'a fost lucru greu să deschidă pe cel dintâi...

Coperișul sicriului a îngăduit c'o scărțâi-

tură ușoară, înăbușită și, sub lemnul galben-roșietic, a apărut trupul întreg, bine păstrat și neatins, al unui călugăr..! Părea că a fost îngropat numai ca ieri.

Nici urmă de putrejiune ori de stricăre

Fața mortului de demult, era întreagă, pielea uscată și mătăsoasă, mâinile împreunate cruce și degetele pe șireagul de mătănie, ca atunci când a fost așezat în sicriu. La căpătâi, pe-o bucată de piatră, slove săpate: *Padre Leone Benedetto Pio 1615.*

Ne putem închipui uimirea și mirarea de care a fost cuprins Părintele Eugenio, când a văzut cu ochii săi această minune. Nu mai puțin erau mișcați și zidarii, cari au început să se închine și să se roage.

Au fost căutate apoi pe rând și celelalte cinci sicrie, cari mai erau acolo în criptă.

In toate sicriile morții erau neputrezii

S'au păstrat nestrucate și hainele lor, cari sunt mantale albe de lână, cum poartă călugării apuseni. In jurul gâtului au patrafire, semn că au fost preoți, iar pe piept cruce de aramă.

Vestea acestor interesante descoperiri a străbătut ca fulgerul în toată Italia. Și au început să curgă spre Vigevano șireaguri întregi de credincioși, de oameni curioși și de învățați, cari vreau să vadă minunea din cripta dela *St. Petre Martirul* dela Vigevano. Această criptă stă deschisă ziua toată și vizitatorii pot să vadă cu ochii lor trupurile neputrezite ale călugărilor dominicani, cari au murit înainte cu 300 de ani și sunt și azi neatinși de dinte vremii.

Doftorii și cărturarii stau și ei ceasuri întregi între sicriile îngălbenite de veacuri și constată, fără să poată explica însă, că într'adevăr, în cripta dela Vigevano stau neputrezite și nestrucate trupuri îngropate înainte cu trei sute de ani!

Statul plătește chirie pentru localurile școlilor confesionale

Curând după unirea dela Alba-Iulia, vechile școli confesionale ardelenesti au dispărut. Învățătorii confesionali au cerut adecă d'într'odată, ca printr'un glas, să fie trecuți la stat, iar poporul credincios, sătul de multele dări, s'a învoit și el ca aceste școli bisericesti să devie ale statului. Singur arhieriei și preoții au luptat din răputeri pentru vechile școli confesionale. Lupta lor însă a fost zadarnică, statul s'a bucurat că de aici înainte nu vor fi două feluri de școli, și le-a statificat pe toate.

Zidirile școlilor însă au rămas și pe mai departe ale bisericii. Că ele nu se puteau răpi. Încercat-au revizorii școlari să declare și zidirile statificate, dar lupta dârză a arhieriei a biruit. Zidirile au rămas și sunt ale bisericii.

Când apoi au venit preoții și curatorii bisericii și au cerut chiria dela comitetele școlare, le-au răspuns: „Ce chirie, domnule? Asta-i școală de stat. Nu mai umblați cu astfel de fleacuri“. Revizorii tot cam așa le-au răspuns, așa că la urma urmelor bieții preoți s'au plâns consistoarelor. Acestea atâta au tot scris și pertractat cu dl ministru, până când în sfârșit ministrul s'a dat bătut și a recunoscut dreptul arhieriei.

In înțelegere cu ministrul școlilor, ministrul de interne a dat acuma prefecturilor următorul ordin: „*Vă rugăm să binevoiți a lua măsurile cuvenite, ca comitetele școlare*

comunale să achite (plătească) bisericilor chirile restante cuvenite pentru localurile parohiale, ocupate de școlile primare statificate“.

Prin ordinațiunea aceasta se îndreaptă în sfârșit o veche și mare nedreptate, care atâtea zile negre le-a făcut preoților și arhieriei noastre. De aci înainte așadară curatorii vor avea să încaseze regulat, an de an, chirile pentru zidirile școlare, înmulțindu-se astfel veniturile parohiilor și rămânând zidirile recunoscute și din partea ministerului ca zidiri parohiale.

Inapoi, necunoscut.!

Adresatul mori de doi ani, n'are cine plăti..! Sau: adresatul plecat din comună!

Inapoi, necunoscut!

Iată cuvinte cu cari noi scriitorii de gazete, dela o vreme încoace ne întâlnim destul de des!

Inapoi! Retur!

Acestea cuvinte se scriu și ne vin nouă, pe copertele sau plicurile scrisorilor, cu cari îndrăznim să provocăm pe datornicii gazetei să-și plătească restanțele de abonament. Căci trebuie să se știe, că sunt unii oameni, cari primesc gazeta câte 4—5 ani în șir, însă de plătit nu plătesc nimic. Iar când se umple paharul și năcazurile ne silesc să le cerem plata pentru gazetele pe cari le-au primit și le-au cetit, refuză, resping provocarea, scriind pe plic:

— *Inapoi, necunoscut!*

Ni-se va răspunde: așa vă trebuie! Cine v'a pus să trimiteți foaia fără plată 4—5 ani de zile? Când ați văzut că nu plătește, s'o fi oprit!

Așa ar fi să fie. Așa și nu așa. Că am făcut-o cu unii și așa. Iar dacă le-am oprit gazeta, s'au supărat foc și ne-au certat cu foarte aspre cuvinte:

— Se poate să n'avem noi credință de o sută-două de lei la Dvoastră? Ce? Credeți, că aveți de lucru cu vre-un cerșitor, ori cu vre-un netrebnic?

Atunci ne-am zis așa:

Noi trimitem gazeta înainte, că nimenia nu este rău până nu se dovedește. Mai ales, că dacă cineva nu vrea să ne mai cetească, la sfârșitul anului pe care îl are plătit, scrie pe foaie un singur cuvântel: *refuză!* Și noi nu-i mai deschidem ușa.

Ca să facem așa, ne-a îndemnat și o hotărîre judecătorească mai veche, care spune:

— Un cetitor de gazetă este dator să plătească toate foile pe cari le primește. Dacă nu le vrea, n'are decât să scrie pe numărul ce sosește: *refuz primirea!* Singur în acest caz, nu-i dator să plătească. Altfel legea îi dă câștig de cauză foii.

Știind acestea, dar mai ales având cea mai deplină încredere în toți creștinii, am așteptat totdeauna cât am putut după abonamentele restante. Ne doare însă nespun de mult când, acum, în loc de bani, primim dela mulți vorbele:

— *Inapoi, necunoscut!*

Cum, adică abonatul nostru a fost cunoscut 4—5 ani de zile în comuna lui, dar, când e vorba de plată, deodată a intrat în pământ ca de năpraznă?

Iar dacă a fost necunoscut dela început, cine a primit și a cetit foile ani de rândul? Ce răspund la această întrebare: *poștarii și primarii, ori notarii* acelor comune, prin mâinile cărora trece poșta oamenilor?

Unde-i cinstea și omenia oficiului? Au sufler cei cari scriu pe foaie *necunoscut*, după ce 4—5 ani de zile au dat-o în mâna unui *necunoscut!*

Intr'adevăr la jalnice stări am lunecat..!

Ori, mai avem o plânsoare:

Se întâmplă, că provocările noastre de plată, ne vin înapoi cu însemnarea:

— *Adresatul a murit de doi ani de zile!*

Sau:

— *Adresatul plecat din comună!*

Primind asemenea avizuri, căutăm numai

decât la expediție (despărțământul unde se dau gazetele la poștă) și aflăm, că la adresați ca aceștia foaia le merge înainte regulat, fără să vie vreodată înapoi, scriindu-se pe fășii: *plecat, ori mort!*

Cine primește și cine cetește acestea gazete? Aud, d-lor primari și d-lor notari?

In asemenea cazuri n'avem ce face alta, decât să alergăm la avocat, să deslege el întrebările și să joace el cum trebuie, pe cine-i de jucat! Inșă noi am scris acestea plânsori, pentru altceva. Le-am scris, ca să se vadă, ce jalnice și triste obiceiuri încep să prindă rădăcini în zilele noastre și cu câte greutateți au de luptat astăzi gazetele, când cinstea începe a nu mai fi cinstă și omenia ajunge floare rară!

Calendarul dela Blaj pe anul 1929 este în lucrare și va fi gata în anul acesta mult mai curând decât în anul trecut. Va fi unul dintre celea mai frumoase și mai bogate calendare românești. Cettorii cari ne-au întrebat de calendar să fie liniștiți și să aștepte în pace, că nu le va părea rău.

Nouă școală comercială superioară la Mediaș. Ministerul instrucțiunii a deschis la Mediaș o nouă școală comercială superioară. Anul acesta se va deschide numai clasa primă. Inscrierile se fac până la 1 Octombrie.

Un milion de automobile în Germania. Automobilul este carul și căruța veacului nostru. In țările mai culte aproape toată lumea își cumpără automobile, fiindcă sunt destul de ieftine și le poate mâna oricine. Astfel în Germania zilele trecute s'a constatat că sunt cu totul un milion de automobile, așa că tot al 69 lea om are câte un automobil.

Cum se vindecă greva foamei. In țările din jurul Rusiei bolșevice sunt foarte mulți comuniști, pe cari dacă-i înfundă la dubă nu mai voiesc să mănânce, ci declară greva foamei. Așa au făcut în zilele din urmă și 500 comuniști arestați în Varșovia, capitala Poloniei. Dar Polonezii nu s'au speriat. Directorul temniței a dat ordin ca greviștii să fie hrăniți cu forța. Și de fapt, ziua următoare au adus tot pe câte unul și l-au hrănit cu forța. In forma aceasta comuniștii sunt cu toții sănătoși iar judecătorii îi pot judeca în tihnă.

Depozit de munițiuni sărit în aier. In orașul Melila din Maroc, partea de miază-noapte a Africii, în noaptea de 26 Septembrie, nu se știe din ce pricină, a sărit în aier un mare depozit de munițiuni. Publicul tocmai atunci ieșea dela teatre, când cerul s'a luminat deodată de o lumină groaznică, ne mai pomenită, apoi au urmat zeci de detunături groaznice și înspăimântătoare. Fereștile caselor, bucăți de cărămizi, acoperișurile caselor și o ploaie de nisip și pietri au căzut asupra mulțimei, care fugea îngrozită, crezând că s'a cutremurat pământul sau a început a arunca foc vre-un vulcan. Strigăte de groază se auzeau din bărcile sfărâmate și pe jumătate acoperite de dărâmturi. Numărul morților e de 60, iar al răniților de câteva sute.

Au ars 2200 case într'un oraș din China. In orașul Hankou din marea împărăție a Chinei din Asia, s'a iscat un foc, care a mistuit 2200 case, a omorât 150 de oameni și a rănit 300

Noul rector al universității din Cluj este dl profesor Dr. Emil Hațiegan, fiul protopopului pensionar dela Cojocna. D-Sa a fost recunoscut și de dl ministru al instrucțiunii ca rector al universității din Cluj.

Tren fulger între București-Budapesta. Incepând cu ziua de 15 Octombrie se va pune în circulație un nou tren fulger între București—Budapesta. Acest tren va pleca din gara de Nord a Bucureștilor dimineața la 6 și va sosi la Budapesta încă în aceeași zi, înainte de miezul nopții. Distanța București—Cluj o va face în 9 ore.

Doi orfani de războiu, arși de vii. Se știe că aproape fiecare regiment ține câțiva orfani de războiu, pe cari îi crește până ce ajung să fie oameni de sine stătători. Astfel a crescut și regimentul 3 inf. din Galați doi copilași de 8 ani, pe cari i-a dat să învețe muzică. Zilele trecute cei doi copilași s-au culcat, ca de regulă, în casa plutonierului major. Pe masă ardea o lampă de petrol. După câteva ore soldații au observat că din camera copiilor iese fum. Au alergat să vadă ce e, când au băgat de seamă, că întreagă odaia e în flăcări. Au sărit pe fereastră în odaie, ca să mântuiască de perire pe cei doi copilași, dar unul era deja mort, ars de viu, iară al doilea și-a dat sufletul, îndată ce l-au așezat pe un pat din curtea casărmii.

La înmormântare au luat parte zeci de mii de oameni, plângând împreună cu soldații moartea atât de tristă a nevinovaților copilași.

I-au dat drumul, pentru că a furat voturile. Judecătorul Octavian Colceriu din Sfântu Gheorghe a fost părît că a furat urnele la alegerile din urmă. De mult îi curge procesul. După ce s'a dovedit că mai are și alte nereguli și că de fapt a fost prins cu furatul voturilor, ministerul de justiție a făcut raport la Înalta Regentă, care i-a dat drumul din magistratură (așa se numește corporațiunea judecătorilor).

Oameni cu diplome, conducători de tramvaie la Budapesta. În Germania, Austria și Ungaria numărul oamenilor cu diplome este foarte mare, așa că ei nu mai au unde să fie aplicați. De aceea trăiesc și ei bieții, cum pot, ca vai de capul lor. Cetim astfel într'o gazetă ungurească, cumcă la Budapesta sunt foarte mulți oameni cu diplome în slujba tramvaielor orașenești, și anume 157 bacalaureați, 18 ingineri, 2 profesori și un doctor în drept. Toți aceștia conduc tramvaiele ori vând bilete de tramvai, primind o plată de 2000—2500 lei lunar.

Inmulțindu-se și la noi an de an numărul celor ce-și câștigă diplome, nu peste mult vom ajunge și noi să vedem oameni cu diplome, conducând tramvaie și automobile.

Legea nouă a spirtului păgubește statul. Oamenii dela sate sunt foarte năcăjiți de când s'a adus noua lege a spirtului. Nu se mai găsește spirt, nu este iertat a se mai fierbe răchie mai tare de 30 grade. Dar nu numai țărănilor le este ciudă pe noua lege, ci și dlui ministru al finanțelor, care a băgat de seamă că statul, în urma acestei legi, a păgubit la an cu 2 miliarde lei. Au câștigat în schimb ceice fabrică spirt pe ascuns, și sunt pe cale a mai câștiga ceva și proprietarii de vii, trecându-le vinul mai bine ca până acuma.

A căzut din nori fără să i-se clinească nici un fir de păr. Mai demult se zicea numai în batjocură despre cineva, că a căzut din nori. În zilele noastre însă, când oamenii zboară ca păsările și uneori se mai

și răstoarnă cu celea mașini, a cădea din nori este o întâmplare nu tocmai rară. Dar să cază din nori și să nu pătești nimic, asta este un lucru foarte rar. Și nici să nu cază de nevoie, ci tu însuși să-ți dai calea din nori spre pământ și să nu ți-se clinească nici un fir de păr din cap, asta este cel mai nou meșteșug din zilele noastre. Așa a făcut de curând, lângă Paris, aviatorul belgian Koeppen, care a sărit dintr'un aeroplan dela înălțime de șase mii de metri și a atins pământul, rămânând întreg și sănătos. Bineînțeles că s'a lăsat la vale cu parașuta, adică cu parapleul de coborît, cu care se fac multe bravuri în zilele noastre. Koeppen este cel dintâi aviator care a îndrăznit să sară din mașina de sburat dela o înălțime atât de mare.

În Franța miniștri nu primesc automobile dela stat. Până când la noi în România aproape fiecare slujbaş mai înalt al statului are la îndemână câte un automobil, pe atunci în Franța nici miniștri nu primesc automobile dela stat, ci dacă vreau să călătorească cu automobilele își închiriază unul și plătesc și ei ca și alți muritori.

Sfășiat de un porc. S'a întâmplat în comuna Șeitin, județul Aradului. Păstorul Petru Măcean păzia o turmă de porci în apropierea comunei. Deodată, fără veste, un porc mare din turmă a năvălit la dânsul și a început să-l sfășie. Oricum se trudia să-l alunge cu măciuca, bala de porc nu se lăsa. Poatecă era turbat. L-o fi mușcat mai de mult vre-un căne turbat și izbucnise turbarea în el. Dela o vreme, dihania spurcată l-a răzbit pe păstor și l-a răsturnat la pământ. Mai târziu nește trecători l-au aflat mort pe nenorocitul de Petru Măcean.

Cinci sute miliarde lei pentru înarmare. Nici nu ne putem închipui ce sumă grozavă e aceasta. Cinci sute miliarde lei! Și de fapt cam atâta cheltuiește omenimea întreagă la an pentru înarmare. Și aceasta nu-i poveste, însăși Liga Națiunilor a calculat și arătat suma aceasta.

Ce nu s'ar putea face cu banii aceștia, dacă popoarele de fapt ar dori pacea și nu s'ar pregăti într'una pentru războiu? S'ar schimba cu totul fața lumii.

Un bătrân tânăr. Regele Afganistanului a fost în luna trecută la Constantinopol. Cu acest prilej el a dăruit pentru săracii orașului 100 mii de franci, dintre cari primarul orașului a dăruit 5 mii de franci bătrânului Zaro Agha, care este de 154 ani. Moșneagul a predat jumătate suma unui avocat cu rugarea să-l despartă de soția sa, care este prea bătrână, numărând adecă 90 de ani.

Italianii își împăduresc munții. Un mare rău în Italia este că munții lor, așa numiții Alpi, sunt aproape cu desăvârșire pleșuvi. De aceea dl Mussolini a dat ordin să se cumpere 200 milioane arbuști și în cursul unui an să se împăduresc toți munții pleșuvi ai Italiei. Dl Mussolini crede că în forma aceasta va putea schimba seceta cea mare care de câțiva zeci de ani bântuește așa de grozav în Italia.

Încăierare sângeroasă la o nuntă. La Miskolcz în Ungaria s'a însurat un birjar. La ospăț s'au luat la ceartă câțiva nuntași. Mai apoi cearta s'a străformat în bătaie, așa că peste 100 de persoane se încăieraseră. Venind poliția, nu i-a putut despărți, așa că au trebuit să vie soldații, cari, cu baionetele la armă, au reușit să-i potolească pe bătăuși. De pe câmpul de luptă au fost ridicați peste 30 de răniți, civili și soldați.

Copii scăpătați. În noaptea de 21 Septembrie un jandarm a surprins pe un hoț, care tocmai avea de gând să spargă o prăvălie din mijlocul orașului Belgrad, capitala Serbiei. Voind să-l aresteze, spărgătorul s'a urcat pe coperișul unei case, de unde a început o luptă în toată regula cu jandarmii, veniți în ajutorul camaradului lor. Spărgătorul a început să arunce cu cărămizi asupra jandarmilor, cari n'au putut să pună mâna pe el, decât după ce au tras peste 40 focuri de armă.

S'a constatat că spărgătorul este fiul senatorului Lazăr Kosmanovici din Belgrad și că era în tovarășie cu un alt fecior de domnie mare din Belgrad.

Doi evreice au trecut la creștinism. Duminică în 23 Septembrie s'a făcut, la biserica sf. Constantin și Eleba din București, botezul dnei Catalina Ruhăla Eichbaum și a dnei Șeina Ișig-Ștrul, amândouă evreice. Cea dintâie a primit în botez numele de Elena-Ortansa-Zoe, iară cea de a doua Elena-Ioana.

Două lucruri bune la Blaj

Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile a trimis zilele trecute un cercular (scrisoare către toți preoții) în care aduce la cunoștință, că în Seminarul teologic din Blaj s'a deschis un ospiciu (casă de adăpost) pentru preoți. Aceasta s'a făcut ca preoții să aibă unde sta când vin la Blaj și să nu trebuiască să tragă la hoteluri. Deocamdată sunt cinci odăi menite spre scopul acesta, în care încap 6 preoți. Pentru cortel nu vor plăti decât 30 lei la zi, iar iarna și prețul lemnului arse. Mâncarea o vor primi, plătind 60 lei la zi.

Un alt lucru bun este azilul pentru preoții deficienți (pensionari), adecă un fel de adăpost pentru preoții bătrâni, cari n'au pe nimenea. Acest ospiciu va putea da sălaș și mâncare deocamdată numai pentru doi preoți bătrâni, și încă pentru jumătatea din pensia pe care o primesc, cealaltă jumătate rămânându-le pentru micile cheltuieli.

Amândouă aceste înouri sunt dintre cele mai bune, și suntem siguri că vor înviora sufletele preoților dela sate.

Broaștele vânează albine

Un dușman destul de primejdios al albinelor este broasca.

Se știe, că broaștelor le place foarte mult prin trifoiști. Florile de trifoi cuprind multă dulceață, de aceea albinele caută aceste flori.

Dar când albinele umblă sburând din floare în floare, broaștele pândesc după ele și când bagă de seamă, că albinele s'au vârtit cu capul în floare, sar asupra lor, le prind și le înghiteșc.

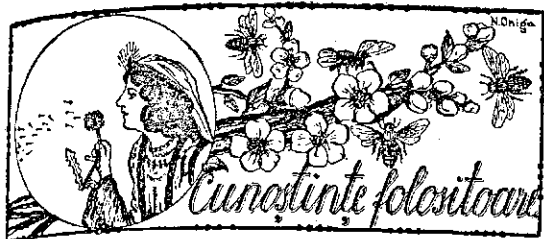
În stomacul unei broaște s'au găsit odată 11 albine.

Prin urmare broaștele sunt dușmani ai albinelor. Broaștele sunt însă și animale folositoare, căci prăpădesc multe insecte stricăcioase. Deci nu trebuie să le prăpădim, totuși e bine să le delăturăm de prin apropierea stupurilor.

Un fecior pus la lotărie

Un fecior din Ungaria, dorind să se căsătorească, s'a socotit cum ar putea să-și câștige și nevastă și avere. Și a găsit, că mai bine e să deschidă o lotărie. Obiectul ce se va trage la lotărie, va fi el însuși. Lotăria are 10.000 de numere. Fie care număr se vinde cu 2 pengő. Numeri pot să cumpere numai fetele cari doresc să se mărite. Și fata, a cărei număr va ieși la tragere mai întâiu, aceea va câștiga feciorul.

Mai mult va câștiga la tragerea loteriei însă, feciorul, care pe lângă nevastă va mai câștiga și 20.000 de pengő.

Ingrășarea porcilor

Dorința oricărui gospodar este, să ucidă de Crăciun un porc gras. Nici nu se poate închipui o gospodărie fără porc Ingrășat. Și casa atunci este îndestulată, când are slănină și unsoare din belșug.

Porcul ales pentru Ingrășat trebuie să fie de soi bun și să fie sănătos. Mai bun este porcul de 1—2 ani.

Ingrășarea porcilor se poate începe încă prin Mai sau Iunie. Pe vremea aceea este multă lucernă și li-se poate da să mănânce lucernă tăiată mărunt și amestecată cu țărâțe sau cu făină de orz. Din aceasta mâncare se poate da de 3 ori pe zi. Până pe la sfârșitul lui August pot umbla și la pășune.

De pe la sfârșitul lui August însă trebuie să se țină închiși și să se înceapă ingrășarea după toată rânduiala. De mâncare li-se dă însă tot numai urliuală din făină de orz. Din cauza acestei mâncări, destul de hrănitore, mațele se largesc și stomacul se obicinuește cu mâncare cât de multă.

De acum înainte li-se dă mâncare numai de 2 ori la zi, la 6 ceasuri dimineața și la 6 ceasuri seara. Mâncarea trebuie să se dea regulat și totdeauna numai atât cât pot să mănânce. Negreșit să se dea apă proaspătă, cel puțin de trei ori la zi.

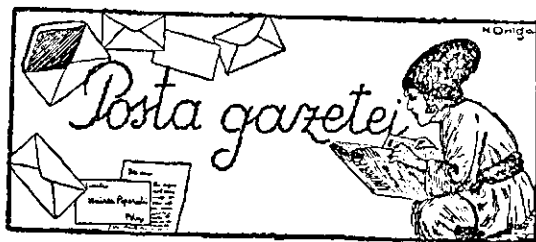
Nimic nu e mai stricacios pentru un porc pus la ingrășat ca și nerânduiala și murdăria. Porcul încă iubește foarte mult curățenia. E drept, că se scaldă în noroiu, dar aceasta o face numai pentru ca să se curețe de usugul ce se formează pe piele, anume noroiul lipindu-se de piele sbea usugul și când noroiul se usucă și cade, pielea se curăță.

Dela începutul lui Octomvrie, se dă de mâncare numai cucuruz și tot numai de două ori la zi. Odată în săptămână mâncarea trebuie sărată bine. Dacă porcul nu mai are poftă de mâncare, vre-o 3—4 zile trebuie schimbată mâncarea. E bine ca din când în când să se pună în mâncare praf de cărbuni de lemn și antimoniu, cât se poate lua cu un vârf de cuțit. Antimoniul se cumpără din farmacie. Dacă peste tot nu vreau să mănânce, în vreme de 24 ceasuri nu li-se mai dă nici un fel de mâncare, ci numai apă curată. În ziua a doua, iarăși vreme de 24 ceasuri li-se dă ovăș înmuiat în apă sărată tare. Nu se dă caz ca acest leac să nu reușească și porcii să nu-și câștige din nou pofta de mâncare.

În lunile călduroase precum și pe vremea de boală, e bine să se dea porcilor un leac pregătit din următoarele materii: 4 gr. antimoniu, 4 gr. floare de pucioasă, 4 gr. salitru, 4 gr. piatră acră, 4 gr. fe-dërweiss și 2 gr. rugină de aramă—grünspan. Toate acestea se pot cumpăra din farmacie se amestecă și se pun în mâncare. Mâncând acest leac, porcii sunt apărați de boale. În vremurile călduroase se dă odată în lună, pe vreme de boală se poate da chiar și de mai multe ori într'o lună.

Când se Ingrășă porci mai mulți, pen-

tru vânzare, se pot urma feliurite chipuri de Ingrășare, pentru ca să fie câștigul cât mai mare. Când însă se Ingrășă porci numai pe seama căsii, cum fac cei mai mulți gospodari, e bine să se urmeze acestea sfaturi, cari de bună seamă nu vor fi fără de folos.

T. Trandafir, — Poezia „Spatele mă dor” încă nu merge. Judecă, mai cu sânge rece, și Dta:

*Dar nu plânge maică dragă
Pentru ranele crude ce porți,
Căci plânsul tău maică mă bagă
În pământ ca mort*

Când lumea mi mai dragă.

Și nici n'am ales strofa cea mai slabă. Nici nu vrem să pomenim strofa, unde ai fraza: „Suduind pe Dumnezeu”. Ar trebui să-ți faci însuși o critică mai aspră.

Flăcăul din Roian, Bucovina. — Versurile trimise se vor tipări în *Calendarul dela Blaj* pe 1928. Va fi gata în curând. Să ne mai trimiteți câte ceva. Spune Sfinței Sale Păr. Victor Închinăciuni din partea noastră!

Augustin Ilieșiu. — Ceealaltă poezie prea este croită după un cântec de Goga. Ii lipsește „originalitatea”. Caută să umbli pe picioarele proprii.

Austria R. Ielănzan. — Am primit 180 Lei, abonamentul pe 1928.

Olar Ioan. — Am primit 200 Lei, din cari am trecut pe 1927 lei 90, iar pe 1928 lei 110. Mai restăți 70 lei.

Dan Lazar, A. — Am primit 180 Lei, abonamentul pe 1928.

Lupu T. Dnrjă. — Am primit lei 180, din cari am trecut pe 1928 lei 30, iar pe 1928 lei 150. Mai restăți 30 lei până la 31 Dec. 1928.

Anghel Roșu, Cavacliar. — Am primit 180 lei, abonamentul pe 1928.

Vad. Samflora Ciobota. — Am primit 205 lei, din cari am trecut pe 1927 lei 25, iar 180 lei pe 1928.

Traian Oltean. — Am primit toți banii. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1928.

Nicolae Kövesdi I. S. — Am primit 500 lei, din cari am trecut pe 1926 lei 90, pe 1927 lei 180, pe 1928 lei 180, iar 50 lei pe 1929.

Teodor Ardelean, Nădlac. — Da, într'adevăr, cei 180 lei pe 1928 au sosit în 11 Februar. Prin urmare cu plata abonamentului sunteți în ordine până la 31 Dec. 1928.

Mihai Gora, T. — Am primit 180 lei, din cari 90 lei am trecut în abonamentul DV. până la 31 Dec. 1928, iar 90 lei în abonamentul lui I. Butiulca care mai restează încă 90 lei până la 31 Dec 1928

Petru Hedu, S. — Am primit 180 lei, abonamentul pe 1928.

Ioan Arcașiu lui Dan. Foata merge iarăș la adresa veche, precum ai cerut. Cei 200 Lei i-am primit în 7 Septemvrie și din ei s'a plătit abonamentul pe 1928, iar 85 lei au trecut pe 1929. Voie bună și sănătate!

Ioan Țineas, Băița. — Cei 90 lei i-am primit în 28 Sept., din cari 75 lei am scris pe 1928 și 15 lei pe 1929

Aug. Nemeș, V. — Am primit 180 lei, din cari am trecut pe 1927 lei 170, iar 10 lei pe 1928.

Ioan Lup M. — Am primit suma de 300 lei, din cari am scris pe 1927 lei 180. pe 1928 lei 120. Mai aveți de plătit 60 lei pe 1928.

Ioan Stoia, S. — Am primit 180 lei abonamentul pe 1928.

Cristea Vasile a S. S. — Am primit 90 lei, abonamentul până la 31 Dec. 1928.

Ioan Groșoreanu, Comloșul-mare. — Am primit suma de 222 lei. Din aceștia 180 lei abonament la foaie pe 1928, iar 20 lei la fondul de susținere. Pentru ceialți 22 lei V'am trimis azi 4 cărțițele. Să ne scrieți dacă le primiți.

De vânzare

Două jugăre de pământ arător la loc șes, în hotarul Blajului, și un drept de pășunat la oras. Informațiuni la d. Dr. Alexandru Măcelar, medic în Blaj. (588) 1--3

Dela administrația gazetei

In săptămânile trecute am început să trimitem înștiințări la toți restanțierii gazetei noastre, arătând stecăruia, cu câșt banii ne datorește și pe cât timp. Acestea arătări însemnează că ne-a pătruns și pe noi cuțitul până la os și că nu mai putem răzbi cu plățile și cu năcazurile foii. De aceea așteptăm dela toți cei cu datorie la foaie, să nu mai steie pe gânduri nici o clipă, ci să folosească mandatele alăturate la înștiințări și să ne trimită, fără nici o altă întârziere, banii cu cari ne datoresc.

Acum, toamna, bănișorii se pot face mai ușor și oricine lesne se poate mântui de datoria la foaie.

Celor cari nici după acestea arătări nu-și vor plăti abonamentele, le vom opri gazeta fără nici o crușare.

„Unirea Poporului”

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Capitulul Metropolitan gr. cat. Blaj

Nr. 149/1928.

Inchiriere

Casa fundațională situată în strada T. Cipariu Nr. 219, se închiriază cu ziua de 16 Octomvrie 1928. Doritorii să-și înainteze ofertele de chirie la Administrația Centrală Capitulară până în 15 Octomvrie 1928, orele 12.

Blaj, din ședința capitulară, ținută în 1 Octomvrie 1928.

Iacob Popa
prepozit-capitular

Primăria orașului de reședință — BLAJ

Nr. 2465/1927.

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință publică, că cârciuma comunală din Blaj, jud. Târnava-Mică, se va esarânda prin licitație publică ținută în conf. cu art. 72—83 din legea contabilității publice, pe termenul dela 1 Noemvrie 1928 până la 31 Decemvrie 1929.

Licitatia va avea loc în localul primăriei, com. urbană Blaj, în ziua de 27 Octomvrie 1928 cu prețul de strigare 10 500 Lei.

Se primesc numai oferte închise și sigilate, prevăzute cu un vadiu de 10% a prețului de strigare, cari trebuiesc depuse la mâinile președintelui de adjudecare, înainte de începerea licitației.

Supraoferte nu se primesc.

Condițiuni mai detaliate se pot vedea în biroul primăriei din Blaj.

Blaj, la 21 Septemvrie 1928.

Primar:
ST. DRAGOȘIU
(586) 1—1

Secretar:
C. PASCU

De arendat

Loc bun pentru grădina de legume, 7 jugăre, pământ arător de prima calitate, pe marginea râului Târnava, lângă satul Tiur, la 4 kilometri de Blaj. — se arendează în condițiuni avantajoase.

Doritorii se vor adresa din timp la: Nicolae Frățilă, învâțător, comuna Tiur, jud. Târnava-mică.
(590) 1—2

PUBLICAȚIUNE. Cu privire la art. 106 al Cod. comercial publică „Insoțirea de Credit Blaj sub lichidare” următoarele:

In anul 1927 nu s'a schimbat situația, circulație nu a fost. Averele însoțirii cu finea anului 1927 a fost 7478'76. Datorie nu e. (591) 1-1

Advocat în Dumbrăveni

Subsemnatul aduc la cunoștința Onor. public că mi-am deschis cancelarie advocațională în Dumbrăveni (Ibașfalău).

Dr. Alexandru Vamoș
advocat

(589) 1-2

Cea mai bogată carte
de rugăciuni este

Mângăierea Creștinului

de IOAN GENȚ — 550 pag. format de buzunar

Cuprinde toate rugăciunile trebuincioase de dimineața, seara, la Mănecat, Inserat, la mărturisire, cuminecare, la sf. Liturgie și diverse; precum și cântările dela Inserat, Mănecat, Prohod și Cununie.

Costă 80 de Lei legată în pânză peste tot

Se poate avea la toate librăriile mai de seamă și la redacția revistei: „VESTITURUL”, Oradea, Parcul Ștefan cel Mare
Nr. 8 (565) 7 10

Agricultori!

Pentru sămănatul grâului aprovizionați-vă cu gunoi artificial, ca să aveți grâne bune. Adresați-vă imediat firmei

Ștefan Nyergyes -- Blaj

Depozitarul fabricilor
pentru îngrășăminte
chimice

(574) 3-2

Salon de pălării

BLAJ Str. Ioan M. Moldovan 91 BLAJ

Aduc la cunoștința Onor. Public că mi-a sosit cea mai moderne pălării de dame, după ultima modă. Se primesc la transformat pălării, după dorință combinate cu două culori. Și se primesc la curățit și văpsit ori în ce culoare.

Se află berete, uniformă de școală pentru eleve de liceu și școala normală, după dorință și berete basc cu prețuri moderate, la

(583) 3-3

Ana Filip
Salon de pălării, Blaj.

Dacă voți un lucru bun

atunci nu vă cumpărați ghețe de nicăiri, căci în atelierul meu se pregătesc cele mai elegante și moderne ghețe și pantofi, din materialul cel mai bun, cu prețuri foarte scăzute.

Am și lucru gata din toate calitățile, precum și ghețe pentru fete dela țară.

Pantofăria modernă

Nicolae Barna

Blaj, Piața I. M. Clain.

(567) 7-2

Pomii roditori

aduc celea mai importante venituri agricultorilor!

Ca să Vă ajungeți scopul, faceți comenzi la pipiniere de încredere, cari vă dau și îndrumările necesare acestei ramure speciale a agriculturii. Cumpărătorii noștri primesc gratuit o broșură de 32 pagini despre plantarea și îngrijirea pomilor și a viilor, carte de mare valoare pentru fiecare agricultor.

Cereți catalog și plantați de toamna căci prinderea e mai sigură și creșterea e mai mare în anul prim.

Pipiniera de pomi și vițe altoite

„Triteanu“

Războieni, jud. Turda

La toate expozițiile premiată cu diplome și medalii de aur.

(587) 1-4

Stofe pentru uniforme studentești

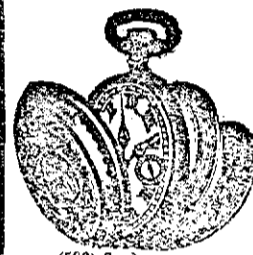
precum și alte hăineturi aflați în cele mai bune calități cu prețuri foarte estine la firma

ȘTEFAN NYERGYES
BLAJ

584) 3-2

Cine vrea să cumpere ceas deșteptător sau de buzunar ieftin, să meargă la

M. Friedmann

(582) 3-2

Coasornicar și ju-
— valer Blaj —

Aici se vând ceasuri cu
250 Lei, garanție un an.

Prețuri fixe,
dar moderate!

RECLAMA

:: este sufletul comerțului ::

Banca „CETATEA” Soc. pe acțiuni

B R A Ș O V

FONDATA 1910.

FILIALE:

Rupea (Cohalm) Cluj, Odorheiu,
Toplița-Română

CREAȚIUNI:

„Cetatea de Granit”, Tipografia
„Minerva”, Hotel Transilvania,
Cinema Urania

RESURSE:

Capital social, Depuneri, Reescont, creditori etc.
LEI 150,000,000

Circulația din ultimul 1½ an peste Lei două miliarde

Banca „CETATEA” Brașov și filialele sale fac următoarele operațiuni:

1. Primește depuneri spre fructificare și păstrare pe libel și în cont corent în condițiunile cele mai bune.
2. Acordă împrumuturi de scont (cambii) și pe credite cambiale cu acoperire ipotecară.
3. Face plăți americane și ordine de plată în orice parte a țării.
4. Asigurări contra focului, pe viață, accidente etc.
5. Informațiuni economice și financiare.
- A. Depuneți economiile pe creștere la Banca „CETATEA” și filialele sale.
- B. Cumpărați neapărat acțiuni dela Banca „CETATEA” Brașov din ultima emisiune în curs.

(563) 4-5

BANCA „CETATEA” S. A.
Direcțiunea Generală